

Mál nr. 92/2023**Nafn málskotsaðila (M)****Nafn varnaraðila (V)****Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.****Nafn vátryggingartaka (X)****Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.****Gögn.**

1. Málskot mótttekið 13. mars 2023 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 31. mars 2023 ásamt fylgiskjali.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 17. apríl 2023.

Málsatvik.

Í málskoti og fylgigögnum þess kemur fram að M varð fyrir slysi við vinnu sína í þágu X hinn 16. desember 2021. Er atvikum lýst svo að M hafi verið að flytja gám á dráttarbil með gámalyftu, og hafi hann sett gáminn niður með lyftunni og stillt hann af. Næst hafi hann gengið frá gámnum að aftan, þ.e. slakað honum niður, en gámurinn hafi ekki sest rétt niður að framan. Hafi M híft gáminn að framan og stillt upp hellum vinstra megin við gáminn þegar hann hafi skyndilega sigið niður og ofan á hönd M sem var undir gámnum. M hafi reynt að hífa gáminn upp með lyftu en lyftan hafi ekki virkað sem skyldi, en síðar hafi komið í ljós að gámurinn hafði lyft upp að aftan en ekki að framan. Hafi M því þurft að rífa fingur sína undan gámnum með þeim afleiðingum að hann missti framan af vísifingri og löngutöng vinstri handar.

M hefur krafist bóta úr ábyrgðartryggingu X vegna þess líkamstjóns sem hann varð fyrir við atvikið. Byggir M á því að aðstæður á vinnustað hafi verið óforsvaranlegar og ekki gætt sem skyldi að öryggi starfsmanna. Orsök slyssins sé þannig bilun í tjakki lyftunnar sem olli því að gámurinn seig niður á fingur M. Á henni verði X að bera ábyrgð enda beri vinnuveitanda að tryggja að tól og tæki á vinnustað séu í lagi og að ekki stafi hættu af notkun þeirra. Ekkert liggi þá fyrir um að gert hafi verið áhættumat vegna þess verkþáttar sem M sinnti umrætt sinn. Þá hafi X vanrækt að tilkynna samstundis um slysið til Vinnueftirlitsins svo sem skylt hafi verið að gera, en tilkynning hafi ekki verið send Vinnueftirlitinu fyrr en hinn 20. desember 2021, eða fjórum dögum eftir slysið. Verði X að bera hallann af sönnunarskorti sem af því leiði og því að ekki hafi farið fram sérstök skoðun á lyftunni í kjölfar slyssins. Máli sínu til stuðnings vísar M til nánar tilgreindra ákvæða laga nr. 46/1980 og reglugerða settra með stöð í þeim.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að M, sem hafi verið einn að störfum og því einn til frásagnar, hafi haft samband við Neyðarlínuna, og lögreglan hafi komið á vettvang og liggi frumskýrsla hennar ásamt myndaskýrslu fyrir. Ekki liggi fyrir hvort Vinnueftirlitið hafi einnig verið boðað á vettvang eins og venjan sé í slíkum tilvikum og X hafi mátt gera ráð fyrir. M byggir á því að aðstæður á vinnustað hafi verið óforsvaranlegar án þess að nánar sé tilgreint með hvaða hætti svo hafi verið. Þá sé byggt á því að lyftibúnaður gá mavagnsins hafi verið bilaður og sé aðeins byggt á frásögn M hvað það varðar, en ekki liggi fyrir nein gögn um að gámurinn hafi sigið með þeim hætti sem M haldi fram. Jafnvel þó svo væri geti slíkt sig orðið af ýmsum ástæðum þegar um svo stórvirkkan búnað sé að ræða. Skoðun á búnaðinum eftir slysið hafi ekki leitt neitt í ljós nema lítið gat á slöngu við einn tjakkinn sem starfsmaður X telji að hafi ekki haft áhrif á virkni hans, enda hafi hún verið eðlileg í kjölfar slyssins. V telur því ósannað að slys M verði rakið til saknæms vanbúnaðar, ófullnægjandi verkstjórnar eða þjálfunar eða annarra atvika eða aðstæðna sem X geti borið skaðabótaábyrgð vegna. Ekki sé upplýst nákvæmlega hvað olli því að fingur M klemmdust undir gámnum en þar sem umræddur búnaður hafi virkað eðlilega eftir slysið sé hugsanlegt að vindur hafi fært gáminn örlítið til en vindur hafi verið á vettvangi á slystíma. Telur V því ólíklegt að vettvangsrannsókn, hefði hún farið fram, hefði varpað nánara ljósi á orsök slyssins eða bilun í lyftubúnaði. Þar af leiðandi sé ekki rétt að víkja frá almennum sönnunarreglum á grundvelli þess að ekki hafi verið réttilega tilkynnt um slys M. Þá hafi verið um að ræða verk sem M hafi verið alvanur og með öll tilskilin réttindi til að sinna. M hafi einn haft afnot af umræddum tækjum og liggi ekkert fyrir um að hann hafi fyrir slysið orðið var við bilun af neinu tagi. Jafnvel þó bilun hefði verið til staðar sé því ekkert komið fram um að X hafi haft vitneskju um hana. Hafi hann þá verið sjálfráður um það hvernig verkinu yrði best sinnt svo öryggi hans væri tryggt. Þá hafi það að setja fingur undir gáminn

með þeim hætti sem M gerði verið þarflaust og falið í sér augljósa slyshættu. Fallist nefndin á ábyrgð X því í öllu falli að skerða bótarétt M með vísan til stórfellds gáleysis hans.

Álit.

Sönnunarbyrði þess að tjón hans verði rakið til athafna eða athafnaleysis X, starfsmanna þess eða annarra atvika eða aðstæðna sem X beri ábyrgð á hvílir samkvæmt almennum sönnunarreglum skaðabótaréttar á M og er slík sönnun forsenda þess að bótaskylda úr ábyrgðartryggingu X sé fyrir hendi. Óumdeilt er að Vinnueftirlitinu var ekki tilkynnt samdægurs um atvikið, en samkvæmt 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 skal atvinnurekandi án ástæðulausrar tafar tilkynna til Vinnueftirlitsins öll slys þar sem starfsmaður deyr eða verður óvinnufær í einn eða fleiri daga, auk þess dags sem slysið varð. Slys þar sem líkur eru á að starfsmaður hafi orðið fyrir langvinnu eða varanlegu heilsutjóni skal tilkynna Vinnueftirlitinu eigi síðar en innan sólarhrings. Með vísan til þessa lagaákvæðis og í ljósi dómafordæma er litið svo á að atvinnurekandi sem ekki hefur tilkynnt slys samkvæmt ákvæðinu skuli bera hallann af sönnunarskorti um málsatvik að því leyti sem þau eru óljós og aðila greinir á um þau. Að mati nefndarinnar er ljóst að frumorsök slyss M sú að umræddur gámur seig niður á fingur hans. Þá má ætla að tjón hans hafi orðið meira en ella þar sem ekki tókst að lyfta gámnum upp að nýju. M rekur þessi atvik til bilunar í lyftubúnaði. Engin gögn liggja fyrir um að aðrar orsakir, t.d. veðurfar eða stórvirkni búnaðarins, eins og V vísar til í málalýðbúnaði sínum fyrir nefndinni. Verður því miðað við að einhver vanvirkni í umræddum búnaði, jafnvel þó hún kunni að hafa verið tímabundin, hafi valdið tjóni M.

Hins vegar er ekki unnt að miða við að X beri hlutlæga ábyrgð á slíkri bilun heldur verður jafnframt eins og atvikum er háttað hér að sýna fram á einhvers konar saknæma háttsemi eða athafnaleysi starfsmanna X svo bótaábyrgð stofnist. Þrátt fyrir að samkvæmt framansögðu verði byggt á frásögn M um atvik að baki slysinu, hvílir eftir sem áður á honum að sýna fram á að skilyrði bótaábyrgðar séu uppfyllt. Eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni er ekki sýnt fram á eða gert líklegt að umræddur búnaður hafi verið vanbúinn, úr sér genginn eða óhentugur til umrædds verks. Liggur þá ekkert fyrir um að eftirliti með honum af hálfu X hafi á einhvern hátt verið ábótavant. Verður þá að líta til þess að ekki liggur fyrir annað en að M hafi einn haft not af umræddum búnaði og að hann hafi ekki séð neitt athugavert við virkni hans fyrir umrætt atvik. Er því, eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni, ekki sýnt fram á að skilyrði bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu X séu uppfyllt.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 9. maí 2023.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir